

Opinia Krajowej Izby Biopaliw do Raportu Komisji Europejskiej z dnia 22 grudnia 2010 roku w sprawie pośredniej zmiany użytkowania gruntów spowodowanej korzystaniem z biopaliw i biopłynów.

Na wstępie rozważań dotyczących zmian pośrednich użytkowania gruntów w związku ze światowym rozwojem sektora biopaliw należy zwrócić uwagę na złożoność czynników wpływających na ich produkcję z surowców rolnych. Jednym z nich jest stosunek łącznej powierzchni użytków rolnych przeznaczonych obecnie pod uprawę do powierzchni gruntów ugorowanych. Kolejnym faktorem będzie również wpływ sytuacji rynkowej na produkcję zbóż i roślin oleistych na cele konsumpcyjne i paszowe oraz możliwości zagospodarowania ewentualnych nadwyżek podaży ziarna. Istotną pozostaje tu również kwestia optymalizacji produkcji pasz dla zwierząt i wpływ wzrostu efektywności tej gałęzi na dynamikę cen surowca.

Dotychczas opublikowane przez Komisję Europejską analizy w przedmiotowym zakresie nie dają jednoznacznej odpowiedzi w kwestii wpływu rozwoju sektora produkcji biopaliw i biopłynów na pośrednią zmianę użytkowania gruntów (indirect land use change - ILUC). Opublikowane badania ani nie potwierdzają takiej hipotezy, ani jej nie obalają, a uzyskane wyniki różnią się w zależności od zastosowanego modelu np. wg modelu AGLINK-COSIMO możliwy jest wzrost globalnego obszaru uprawnego o 5,2 mln ha przy 0,8-1 mln ha w modelu MIRAGE, co jednakże daje jedynie szkic możliwych wariantów z uwagi na nieznany kształt podejścia politycznego do biopaliw. Póki co nie ma również naukowych podstaw, które wskazywałyby na powiązanie konkretnej metodologii obliczania emisji gazów cieplarnianych z uwzględnieniem ILUC, a niewiadomą zwiększa różnorodność czynników, jakie zostały pominięte podczas podjętych prac naukowych. Zwrócić ponadto należy na fakt, iż dostępne badania, również z uwagi na w/w rozbieżności w wynikach, nie oferują zbyt solidnych podstaw, które stanowić mogłyby bazę konkretnych rekomendacji dla działań czy regulacji prawnych.

Komisja Europejska wskazuje w omawianym raporcie, iż zagadnienie pośredniej zmiany użytkowania gruntów należy potraktować „w sposób całościowy, uwzględniając i porównując trwałość w cyklu życia paliw używanych przez sektor transportu”. Pogląd taki ma pełne uzasadnienie biorąc pod uwagę konieczność analizy ILUC w kontekście wpływu biopaliw na redukcję emisji gazów cieplarnianych, jednakże nie wszystkie wybrane przez KE modele badawcze ukazywały skutki przekwalifikowania terenów dla emisji. Kolejną problematyczną kwestią, na którą również zwraca uwagę Komisja, pozostaje faktyczne połączenie rozwoju upraw roślin energetycznych przeznaczonych do produkcji biopaliw ze wzrostem emisji w związku ze zwiększaniem się ogólnej powierzchni gruntów rolnych i intensyfikacją ich użytkowania.

Podsumowując powyższe, a także mając na uwadze podjęte dotychczas przez Komisję Europejską wnioski przedstawione w pkt 5 raportu, które stanowić mają bazę wyjściową do dalszych inicjatyw w przedmiotowym zakresie, Krajowa Izba Biopaliw wyraża opinię, iż konieczne jest podejmowanie dalszych prac badawczych, w szczególności eliminując przyczyny nieścisłości związanych z szacowaniem zjawiska pośredniej zmiany użytkowania gruntów. Produkcja konwencjonalnych biopaliw wiąże się bezpośrednio z sytuacją na globalnym rynku surowców rolnych, dlatego należy rozważyć możliwość ewentualnego rozszerzenia kryteriów zrównoważonego rozwoju na pozostałe artykuły pochodzące z produkcji rolnej. Z punktu widzenia Unii Europejskiej, która jest dzisiaj światowym liderem w rozwiązaniach gospodarczych na rzecz ochrony środowiska naturalnego i przeciwdziałania zmianom klimatycznym, równie istotną kwestią pozostaje rozwój sytuacji na rynku biopaliw w pozostałych częściach globu. Z punktu widzenia Krajowej Izby Biopaliw należy w sposób rozważny podchodzić do rozwiązań na rzecz ochrony zasobów w krajach trzecich. Z pkt 3 raportu Komisji wynika niemal, że problem - w ujęciu globalnym - pośredniej zmiany użytkowania gruntów w związku z wykorzystaniem biopaliw koncentruje się na kontynencie europejskim ukazując niektóre rozwiązania proekologiczne w Ameryce Południowej oraz Azji. Poniższy wykres przedstawia rozwój na przestrzeni lat od roku 1993 produkcji bioetanolu w kontekście zmniejszania się powierzchni lasów deszczowych w Brazylii, co stanowić powinno istotny argument dla Unii Europejskiej w ogólnoświatowej dyskusji nad celowością stosowania kryteriów zrównoważonego rozwoju dla sektora biopaliw i produkcji surowców rolnych.

Produkcja bioetanolu a powierzchnia lasów deszczowych w Brazylii

(źródło: Copa-Cogeca za mongabay.com, rfa, unica, 2010)

